

Zmiany w ochronie ludności i zarządzaniu kryzysowym – co nas czeka?

Adrian Pokrywczyński

FORA TEMATYCZNE

Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich
Karpacz, 17 czerwca 2026 r.

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

CZĘŚĆ I

NOWELIZACJA USTAWY O OCHRONIE LUDNOŚCI

Zakres zmian w ustawie OLiOC

- przepisy dotyczące podmiotów ochrony ludności,
- nowy rodzaj miejsc schronienia – punkty schronienia,
- wyznaczanie i warunki obiektów zbiorowej ochrony,
- System Bezpiecznej Łączności Państwowej i Ewidencja Obrony Cywilnej – przepisy doprecyzowujące,
- nabywanie zasobów, w tym PZP,
- zmiany co do Programu OLiOC.

Podmioty ochrony ludności

- zmiana dot. porozumień

„art. 19 ust. 2 Porozumienie z podmiotami o zasięgu krajowym zawiera minister właściwy do spraw wewnętrznych, informując o tym właściwych terytorialnie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i starostę. Wykaz podmiotów, z którymi podpisano porozumienia, podaje się niezwłocznie do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej przez organ, który zawarł porozumienie.”

- kontrola podmiotów

*„art. 62. Organy ochrony ludności kontrolują wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, o których mowa w art. 17 ust. 1, oraz z którymi zawarły porozumienie, o którym mowa w art. 19 ust. 1, lub wobec których wydały decyzję, o której mowa w art. 20 ust. 2 - **w zakresie zadań zleconych tym podmiotom przez te organy.**”*

Punkty schronienia

- „najśłabszy” rodzaj miejsc schronienia,
- *punkty schronienia to miejsca przydatne do tymczasowego ukrycia ludzi, w obiektach budowlanych albo w innych miejscach, zapewniające spełnienie podstawowej funkcji ochronnej przed nagłymi niebezpiecznymi zjawiskami pogodowymi oraz skutkami użycia konwencjonalnych środków rażenia, w szczególności odłamkami,*
- będą identyfikować je Komendanci powiatowi, informując m.in. Starostów (organy nic nie muszą dodatkowo robić).

Obiekty zbiorowej ochrony – art. 92a, 93 i 94

- **nowy art. 92a – odstępowstwa techniczne dla MDS**

- właściwy wojewoda, na wniosek inwestora lub właściciela obiektu budowlanego + ekspertyza techniczna – postanowienie (po uzyskaniu upoważnienia ministra właściwego do spraw wewnętrznych),
- przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę albo decyzji o *zmianie* pozwolenia na budowę,

- **art. 93 – zwolnienie z obowiązku zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej**

- domyślność budowli ochronnej w każdym budynku użyteczności,
- wójt zwalnia w drodze decyzji,
- rozporządzenie MSW,

- **art. 94 – „przelicznik miejsc doraźnego schronienia w garażach”**

- iloraz powierzchni i osób,
- widełki pojemności.

Nowy art. 95a w ramach nowelizacji ustawy OLiOC (jako przykład słabej legislacji)

1. Inwestor zamierzenia budowlanego polegającego na budowie obiektu budowlanego, o którym mowa w art. 93 i art. 95, zawiadamia o zamiarze realizacji inwestycji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na lokalizację inwestycji. Do zawiadomienia załącza się dokumentację obejmującą lokalizację oraz charakterystykę inwestycji określającą w szczególności informacje o wielkości części podziemnych w obiekcie budowlanym, przeznaczeniu obiektu budowlanego oraz pomieszczeń lub przestrzeni w części podziemnej obiektu budowlanego, a także proponowane rozwiązania w zakresie zapewnienia obiektu zbiorowej ochrony.
2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w terminie 14 dni od dnia otrzymania kompletnego zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, uzgadnia ze starostą oraz wojewodą, który z organów ochrony ludności jest właściwy do uznania projektowanego obiektu budowlanego za budowlę ochronną, zgodnie z art. 89 ust. 2–4. W przypadku braku uzgodnienia organem właściwym jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).
3. Właściwy organ ochrony ludności, określony na podstawie ust. 2, określa pojemność oraz kategorię odporności budowli ochronnej, jaką należy zapewnić w projektowanym obiekcie budowlanym, w drodze postanowienia w terminie 45 dni od dnia otrzymania kompletnego zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1. Przy określaniu pojemności oraz kategorii odporności organ ochrony ludności uwzględnia przesłanki wskazane w art. 90 ust. 1 oraz informacje o powierzchni w planowanej inwestycji, która może być przeznaczona na potrzeby ochrony ludności.
4. W przypadku niewydania przez organ ochrony ludności postanowienia w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania kompletnego zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, inwestor może zaprojektować budowlę ochronną w dowolnej kategorii odporności i pojemności niemniejszej niż 30 osób.
5. W przypadku budynku użyteczności publicznej, o którym mowa w art. 93 ust. 1, właściwy organ ochrony ludności nie określa pojemności oraz kategorii odporności budowli ochronnej, jeżeli na podstawie art. 93 w budynku użyteczności publicznej nie ma obowiązku zapewnienia budowli ochronnej albo organ ochrony ludności zwolnił z obowiązku zapewnienia budowli ochronnej. W takim przypadku stosuje się przepisy art. 94.
6. Przepisu ust. 1 nie stosuje się:
  - 1) do zamierzenia budowlanego, którego inwestorem jest gmina, powiat lub wojewoda; w takim przypadku inwestor może zaprojektować budowlę ochronną o kategorii odporności i pojemności określonej według potrzeb odpowiednio gminy, powiatu lub województwa;
  - 2) w przypadku uzyskania przez inwestora zwolnienia z obowiązku zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej, o którym mowa w art. 93 ust. 2.”.

Zmiany w podstawach programu OLiOC

- nie czteroletni, a pięcioletni,
- uszczegółowienie, że nie jest to program wieloletni,
- podział środków na poszczególnych dysponentów na poszczególne lata,
- ma finansować inwestycje wieloletnie, ale tylko budowlane (z limitami wydatków)
  - *„Minister właściwy do spraw wewnętrznych zatwierdza, na wniosek właściwego wojewody, wykaz inwestycji budowlanych o charakterze wieloletnim realizowanych w województwie ze środków przewidzianych w Programie w podziale na poszczególne lata”.*

Sprzęt specjalistyczny i PZP

- **nowy art. 146a**

„Organy ochrony ludności i obrony cywilnej mogą nabywać na potrzeby urzędu obsługującego organ ochrony ludności i obrony cywilnej lub dla realizującego działania ratownicze podmiotu obrony cywilnej kamizelki kuloodporne i odłamkoodporne, ochraniacze twarzy, kończyn i innych części ciała, płyty pancerne, hełmy wojskowe i policyjne oraz sprzęt do wykrywania i rozpoznawania skażeń promieniotwórczych, biologicznych i chemicznych.”

- **wyłączenie PZP**

- przedstawiana samorządom jako główna atrakcja tej nowelizacji,
- nowy art. 157a,
- nie na wszystkie kategorie zasobów czy działań!
- wykorzystanie środków zagranicznych – konieczne stosowanie PZP.

1. *Do zamówień na roboty budowlane, dostawy lub usługi bezpośrednio służące realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie infrastruktury zapewniającej schronienie w budowlach ochronnych, łączności i komunikacji, dostaw i usług teleinformatycznych i telekomunikacyjnych oraz wykrywania zagrożeń, powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach, organizacji tymczasowych miejsc udzielania pomocy medycznej, rozbudowy infrastruktury medycznej o elementy podwójnego przeznaczenia, w których możliwe będzie przeprowadzanie zabiegów chirurgicznych, przechowywanie wyrobów medycznych, krwi, składników krwi oraz produktów krwiopochodnych, finansowanych lub dofinansowywanych ze środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 3, zwanych dalej "zamówieniami", nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.).*
2. *W przypadku realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, stosuje się procedury określone w umowach międzynarodowych, deklaracjach dawcy lub innych procedurach obowiązujących przy ich wykorzystaniu, w tym ustawę z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych.*

CZĘŚĆ II

NOWY PROGRAM OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

Program OLiOC 2027-2031 – stan prac

- **pierwsza wersja – połowa maja, liczne uwagi ZPP**
  - brak szacunków finansowych,
- **druga wersja – zeszły czwartek (11.06.26r.), trwa analiza**
  - podział środków, które może opisywać Program – 15% „centralne”, 85% „wojewódzkie”,
  - podział zadań na sześć „obszarów”, które mają swoje limity w ramach środków wojewódzkich (najwięcej ma iść na infrastrukturę ochronną – 54%),
  - obszary dzielą się na podobszary (po 5), te z kolei na zadania (priorytetowe i pozostałe),
  - podział środków pomiędzy województwa według kryterium ludnościowego + modyfikatory: urbanizacyjny i geograficzny.

Program OLiOC 2027-2031 – stan prac

- druga wersja – zeszyły czwartek (11.06.26r.), trwa analiza
  - zasady realizacji zadań:
    - + kwalifikowalność (przymierzana do tabel obszarów, podobszarów i zadań),
    - + celowość oraz przydatność z uwzględnieniem już posiadanych zasobów; zgodność z potrzebami obronnymi; lokalizacja geograficzna,
  - zakupy o wartości powyżej 100 000 złotych brutto dla jednego rodzaju zakupów, dokonywane przez JST – opinia MSW,
  - priorytet dla wkładów własnych (**sprzeciw ZPP**),
  - wojewódzkie plany wykonawcze.

Program OLiOC 2027-2031 – stan prac

- **druga wersja – zeszły czwartek (11.06.26r.), trwa analiza**
  - wskaźniki realizacji zadań:
    - + w celu monitorowania, czy realizowane inwestycje i dysponowane środki przyczyniają się do osiągnięcia celów kluczowych systemu ochrony ludności,
    - + wg MSWiA - używane zarówno do bieżącego monitoringu, ale też do składania wniosków,
    - + 6 poziomów, bardzo ogólnie opisanych,
    - + „nie stanowią same w sobie wymaganych lub obowiązkowych poziomów osiągnięcia konkretnych stopni realizacji zadania, jak również nie modyfikują zadań organów określonych w przepisach prawa”.

Podział środków finansowych

Tabela 1. Podział środków finansowych na podstawie art. 155 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej

Wartości mogą ulec zmianie w wyniku planowania budżetowego środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 1-2 lub w przypadku zmiany wartości PKB po ogłoszeniu w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego pierwszego szacunku wartości Produktu Krajowego Brutto

Kategoria	Klasyfikacja budżetowa	Środki finansowe (w zł)				
		2027	2028	2029	2030	2031
MSWiA Wojewodowie RARS	część 42 część 85 część 17	11 671 012 287,00	11 674 601 388,50	11 878 301 926,32	12 088 436 177,08	12 303 470 928,08
MZ	część 46	-	-	-	-	-
NFZ	część 46	5 909 555 000,00	6 874 586 000,00	-	-	-
wydatki z art. 152 ust. 2 ustawy pkt 3	część 17 część 42 część 85	5 869 050 000,00	6 231 750 000,00	6 584 700 000,00	6 940 650 000,00	7 286 850 000,00
łącznie		23 449 617 287,00	24 780 937 388,50	18 463 001 926,32	19 029 086 177,08	19 590 320 928,08

Tabela 2. Podział środków na obszary

Dotyczy tylko środków ujętych w ramach limitu wojewódzkiego na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

2027 rok		Obszar 1	Obszar 2	Obszar 3	Obszar 4	Obszar 5	Obszar 6	Łącznie
Województwa	Dolnośląskie	3 691 500,00	55 372 590,00	73 830 130,00	18 457 530,00	199 341 320,00	18 457 530,00	369 150 600,00
	Kujawsko-pomorskie	2 438 500,00	36 577 610,00	48 770 190,00	12 192 530,00	131 679 430,00	12 192 530,00	243 850 790,00
	Lubelskie	2 897 440,00	43 461 610,00	57 948 820,00	14 487 200,00	156 461 790,00	14 487 200,00	289 744 060,00
	Lubuskie	1 111 010,00	16 665 240,00	22 220 330,00	5 555 080,00	59 994 860,00	5 555 080,00	111 101 600,00
	Łódzkie	2 946 720,00	44 200 840,00	58 934 490,00	14 733 610,00	159 123 050,00	14 733 610,00	294 672 320,00
	Małopolskie	4 247 380,00	63 710 720,00	84 947 650,00	21 236 900,00	229 358 600,00	21 236 900,00	424 738 150,00
	Mazowieckie	7 505 600,00	112 584 070,00	150 112 210,00	37 528 020,00	405 302 660,00	37 528 020,00	750 560 580,00
	Opolskie	1 025 690,00	15 385 430,00	20 513 950,00	5 128 470,00	55 387 570,00	5 128 470,00	102 569 580,00
	Podkarpackie	2 961 000,00	44 415 070,00	59 220 110,00	14 805 020,00	159 894 260,00	14 805 020,00	296 100 480,00
	Podlaskie	1 772 230,00	26 583 450,00	35 444 610,00	8 861 150,00	95 700 430,00	8 861 150,00	177 223 020,00
	Pomorskie	3 598 030,00	53 970 450,00	71 960 610,00	17 990 150,00	194 293 630,00	17 990 150,00	359 803 020,00
	Śląskie	5 732 500,00	85 987 510,00	114 650 030,00	28 662 500,00	309 555 050,00	28 662 500,00	573 250 090,00
	Świętokrzyskie	1 445 720,00	21 685 870,00	28 914 500,00	7 228 620,00	78 069 130,00	7 228 620,00	144 572 460,00
	Warmińsko-mazurskie	2 137 100,00	32 056 590,00	42 742 130,00	10 685 530,00	115 403 730,00	10 685 530,00	213 710 610,00
	Wielkopolskie	4 367 650,00	65 514 790,00	87 353 060,00	21 838 260,00	235 853 240,00	21 838 260,00	436 765 260,00
Zachodniopomorskie	2 008 790,00	30 131 980,00	40 176 000,00	10 043 990,00	108 475 130,00	10 043 990,00	200 879 880,00	
Łącznie		49 886 860,00	748 303 820,00	997 738 820,00	249 434 560,00	2 693 893 880,00	249 434 560,00	4 988 692 500,00

Tabela 4. Podział na obszary środków limitu wojewódzkiego z art. 155 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej

	Środki finansowe (w zł)				
	2027	2028	2029	2030	2031
Obszar 1	49 886 860,00	52 969 800,00	55 969 880,00	58 995 440,00	61 938 170,00
Obszar 2	748 303 820,00	794 548 040,00	839 549 160,00	884 932 800,00	929 073 310,00
Obszar 3	997 738 820,00	1 059 397 850,00	1 119 399 400,00	1 179 910 890,00	1 238 764 880,00
Obszar 4	249 434 560,00	264 849 320,00	279 849 670,00	294 977 550,00	309 691 040,00
Obszar 5	2 693 893 880,00	2 860 373 170,00	3 022 377 220,00	3 185 758 270,00	3 344 664 060,00
Obszar 6	249 434 560,00	264 849 320,00	279 849 670,00	294 977 550,00	309 691 040,00
Łącznie	4 988 692 500,00	5 296 987 500,00	5 596 995 000,00	5 899 552 500,00	6 193 822 500,00
	<i>Prognoza</i>				

Tabela obszarów, podobszarów i zadań Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej

Obszar	Podobszar	Zadania
OBSZAR 1 Personel ochrony ludności	1A System ochrony ludności	<p><u>Priorytetowe:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. analiza potrzeb w zakresie wyznaczenia podmiotów ochrony ludności w celu stworzenia systemu ochrony ludności oraz sieciowanie podmiotów ochrony ludności, 2. wyznaczenie podmiotów ochrony ludności realizujących kluczowe zadania ochrony ludności i obrony cywilnej dla danego organu. <p><u>Pozostałe:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. opracowanie procedur działania organów i podmiotów ochrony ludności, 2. utrzymanie gotowości działania personelu organów i podmiotów ochrony ludności, 3. działania związane z ewidencjonowaniem, analizą i kontrolą nad systemem podmiotów ochrony ludności, w tym ewidencje i rejestry, 4. rozwój i doskonalenie komunikacji pomiędzy podmiotami i organami ochrony ludności oraz systemów wspomagania podejmowania decyzji, w tym organizacja spotkań eksperckich.
	1B Personel podmiotów ochrony ludności i przydziały mobilizacyjne	<p><u>Priorytetowe:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przeprowadzenie analizy potrzeb personelu podmiotów ochrony ludności z uwzględnieniem konieczności zapewnienia ciągłości działania, 2. nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej personelowi podmiotów organy ochrony ludności. <p><u>Pozostałe:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. przygotowanie podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań w czasie sytuacji kryzysowej albo w czasie wojny, 2. pozostałe działania związane ze współpracą z podmiotami ochrony ludności.

Tabela kwalifikowalnych zakupów

Obszar	Podmioty		
	Gmina	Powiat/samorząd województwa	Wojewoda
Obszar 1 Personel ochrony ludności	<ul style="list-style-type: none"> - opaski identyfikacyjne dla personelu obrony cywilnej - kamizelki identyfikacyjne i odblaskowe - odzież z elementami identyfikacyjnymi dla personelu obrony cywilnej - sprzęt i środki do oznaczania pojazdów i sprzętu znakami identyfikacyjnymi - drobny sprzęt osobisty dla personelu obrony cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> - opaski identyfikacyjne dla personelu obrony cywilnej - kamizelki identyfikacyjne i odblaskowe - odzież z elementami identyfikacyjnymi dla personelu obrony cywilnej - sprzęt i środki do oznaczania pojazdów i sprzętu znakami identyfikacyjnymi - drobny sprzęt osobisty dla personelu obrony cywilnej 	<ul style="list-style-type: none"> - opaski identyfikacyjne dla personelu obrony cywilnej - tabliczki i karty tożsamości obrony cywilnej wymagane ustawą z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej - kamizelki identyfikacyjne i odblaskowe - odzież z elementami identyfikacyjnymi dla personelu obrony cywilnej - sprzęt i środki do oznaczania pojazdów i sprzętu znakami identyfikacyjnymi
Obszar 2 Ciągłość działania i baza magazynowa	<ul style="list-style-type: none"> - kontenery magazynowe - worki na piasek, rękawy przeciwpowodziowe, geowłóknina i folia hydroizolacyjna - urządzenia do napełniania worków z piaskiem - folia na pokrycia dachowe - siatka ogrodzeniowa - ręczny sprzęt inżynierski do prac ziemnych i porządkowych, w tym łopaty, szpadle, kilofy, miotły oraz taczki 	<ul style="list-style-type: none"> - kontenery magazynowe - worki na piasek, rękawy przeciwpowodziowe, geowłóknina i folia hydroizolacyjna - urządzenia do napełniania worków z piaskiem - folia na pokrycia dachowe - siatka ogrodzeniowa - ręczny sprzęt inżynierski do prac ziemnych i porządkowych, w tym łopaty, szpadle, kilofy, miotły oraz taczki 	<ul style="list-style-type: none"> - worki na piasek, rękawy przeciwpowodziowe, geowłóknina i folia hydroizolacyjna - urządzenia do napełniania worków z piaskiem, - ręczny sprzęt inżynierski do prac ziemnych i porządkowych, w tym łopaty, szpadle, kilofy, miotły oraz taczki - agregaty prądotwórcze, stacje zasilania i powerbanki oraz okablowanie

Matryca wskaźników realizacji zadań

Poziomy wskaźnika realizacji zadania

Poziom 0 Brak Organ ochrony ludności nie posiada zdolności do realizacji zadań w podobszarze, z uwagi na brak zasobów, personelu albo infrastruktury
Poziom 1 Niewystarczający Organ ochrony ludności posiada zdolność realizacji zadań w podobszarze, ale są one niewystarczające dla zapewnienia realizacji zadania
Poziom 2 Minimalny Organ ochrony ludności posiada zdolność realizacji zadań w podobszarze i są one wystarczające dla zapewnienia realizacji zadania na poziomie minimalnym
Poziom 3 Podstawowy Organ ochrony ludności posiada wystarczającą zdolność realizacji zadań w podobszarze w toku zwykłych działań
Poziom 4 Pełny Organ ochrony ludności posiada pełną zdolność do realizacji zadań w podobszarze w każdych założonych okolicznościach
Poziom 4+ Pełny + redundancja Organ ochrony ludności posiada pełną zdolność do realizacji zadań w podobszarze w każdych założonych okolicznościach oraz posiada odporność pozwalającą na realizację nawet przy zniszczeniu lub zużyciu części zasobów

CZEŚĆ III

NOWELIZACJA USTAWY O ZARZĄDZANIU KRYZYSOWYM

Zakres zmian w ustawie ZK

Nowa ustawa określa:

- 1) organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz zadania i zasady działania tych organów;
- 2) organy właściwe w sprawach identyfikacji **infrastruktury krytycznej** oraz ich zadania;
- 3) zadania i obowiązki operatorów infrastruktury krytycznej;
- 4) usługi kluczowe oraz zadania i obowiązki podmiotów krytycznych;
- 5) organy do spraw podmiotów krytycznych oraz ich zadania;
- 6) zasady sprawowania nadzoru nad podmiotami krytycznymi oraz ich kontroli (kary);
- 7) zasady finansowania zadań, o których mowa w pkt 1–6.

Nowe definicje

- 1) **sytuacja kryzysowa** – należy przez to rozumieć sytuację wpływającą negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznych rozmiarach, środowiska **lub dziedzictwa kulturowego**, wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków lub **zakłócenia w obsłudze tych organów**.

Ponadto m.in.:

- podmiot krytyczny, dostawca krytyczny, operator infrastruktury krytycznej;
- usługa kluczowa;
- zmiana definicji infrastruktury krytycznej;
- zagrożenie hybrydowe.

Krajowa ocena ryzyka

- najważniejszy „dokument strategiczny” - uchwała Rady Ministrów,
- w celu dokonania oceny ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń,
- wykorzystywana będzie na potrzeby opracowania Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz planów zarządzania kryzysowego ministrów, kierowników urzędów centralnych, wojewodów, **jak również planów zarządzania kryzysowego na szczeblu powiatu oraz gminy.**

Podział planów zarządzania kryzysowego

- **plany zarządzania kryzysowego** – należy przez to rozumieć plany zarządzania ryzykiem oraz plany reagowania kryzysowego,
  - **plany zarządzania ryzykiem** w odniesieniu do działań uczestników zarządzania kryzysowego w zakresie zapobiegania sytuacji kryzysowej oraz przygotowywania do przejmowania nad nią kontroli (etap przygotowawczy),
  - **plany reagowania kryzysowego** w odniesieniu do działań uczestników zarządzania kryzysowego w zakresie reagowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz usuwaniu jej skutków (etap reakcyjny),
- plany gminne zatwierdzone przez starostów,
- plany powiatowe zatwierdzone przez wojewodów,
- aktualizacja w cyklu planowania nie dłuższym niż 3 lata.

Plany zarządzania ryzykiem

- 1) cele strategiczne;
- 2) opis zasad współdziałania między podmiotami wskazanymi w siatce bezpieczeństwa;
- 3) uporządkowaną listę działań na rzecz ograniczenia ryzyka katastrof naturalnych lub awarii technicznych w zakresie organizacyjnym, technicznym i finansowym, z uwzględnieniem:
  - a) hierarchii działań,
  - b) ram czasowych ich realizacji,
  - c) podmiotów wiodących oraz współpracujących przy ich wykonywaniu,
  - d) sposobów finansowania oraz wysokości nakładów finansowych,
  - e) oceny osiągniętych efektów oraz wniosków z wdrożonych działań.

Plany reagowania kryzysowego

- 1) określenie zadań i obowiązków podmiotów wymienionych w siatce bezpieczeństwa w zakresie reagowania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz usuwania jej skutków;
- 2) opis zasad współpracy podmiotów, o których mowa w pkt 1, w tym wymiany informacji w relacjach krajowych i międzynarodowych;
- 3) załączniki określające:
  - a) opis organizacji systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania,
  - b) opis organizacji łączności,
  - c) opis informowania ludności o zagrożeniach i sposobach postępowania na wypadek zagrożeń,
  - d) procedury oceniania i dokumentowania strat i szkód,
  - e) procedury uruchamiania rezerw strategicznych,
  - f) procedury realizacji zadań związanych z ochroną ludności oraz obroną cywilną,
  - g) procedury reagowania kryzysowego – standardowe procedury operacyjne,
  - h) priorytety w zakresie ochrony oraz odtwarzania infrastruktury krytycznej;
- 4) określenie zadań w zakresie monitorowania zagrożeń;
- 5) zestawienie pogrupowanych modułów zadaniowych wraz z opisem realizacji zadań ujętych w tych modułach;
- 6) zestawienie przedsięwzięć minimalizujących skutki zakłócenia funkcjonowania infrastruktury krytycznej dla ludności na terenie właściwej jednostki samorządu terytorialnego wraz z ich opisem.

Infrastruktura krytyczna

- Organami właściwymi w sprawie **identyfikacji infrastruktury krytycznej**, w zakresie swojej właściwości, są: ministrowie kierujący działami administracji rządowej; wojewodowie; Komisja Nadzoru Finansowego.
- będzie prowadzony niejawnny wykaz infrastruktury krytycznej – zadanie Dyrektora RCB (z perspektywy JST – wnioskować będzie wojewoda).
- Kryteria określi Rada Ministrów w niejawnej uchwale.
- Minister (wojewoda) może wystąpić do właściciela lub posiadacza obiektu, urządzenia, instalacji, sieci, systemu lub usługi lub połączonych ze sobą funkcjonalnie obiektów, urządzeń, instalacji, sieci, systemów lub usług o udzielenie informacji, które umożliwią ocenę, czy spełniają one odpowiednie kryteria do wpisu.
- Obowiązki operatora infrastruktury krytycznej – zapewnienie jej ochrony (katalog określa działania w to wchodzące – nowy art. 6ze) + analiza zagrożeń.

Podmioty krytyczne

- Podmiot krytyczny – operator infrastruktury krytycznej wpisany do wykazu podmiotów krytycznych
  - Operator infrastruktury krytycznej zostaje wpisany do wykazu podmiotów krytycznych, w przypadku gdy:
    - 1) prowadzi działalność w sektorze lub podsektorze, o którym mowa w załączniku do ustawy;
    - 2) świadczy co najmniej jedną usługę kluczową;
    - 3) posiada infrastrukturę krytyczną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
    - 4) incydent miałby istotny skutek zakłócający dla świadczenia usługi kluczowej.
- Wykaz usług kluczowych w podziale na sektory, podsektory i kategorie podmiotów – rozporządzenie Rady Ministrów.
- Wykaz podmiotów będzie prowadzić Dyrektor RCB.
- Zadanie podmiotu krytycznego – wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem świadczenia usługi kluczowej (art. 6zt).
- Nadzór w zakresie stosowania przepisów ustawy sprawują organy do spraw podmiotów krytycznych w zakresie: spełniania przez podmioty krytyczne wymogów bezpieczeństwa dotyczących świadczenia usług kluczowych; wykonywania przez podmioty krytyczne obowiązków wynikających z ustawy dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom dla świadczonych usług kluczowych i zgłaszania incydentów istotnych (środki nadzoru: kontrole, audyty, kary pieniężne).

Załącznik do ustawy
z dnia 29 maja 2026 r.
(Dz. U. poz.)

Sektory, podsektory i kategorie podmiotów

I	II	III
Sektor	Podsektor	Kategoria podmiotu
Energia	Wydobywanie kopalin	Podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie wydobywania gazu ziemnego na podstawie koncesji, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.
		Podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie wydobywania ropy naftowej na podstawie koncesji, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.
		Podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie wydobywania węgla brunatnego na podstawie koncesji, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze.

Transport publiczny	Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym.
Transport drogowy	Organy, o których mowa w art. 19 ust. 2, 5 i 5a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, z wyłączeniem podmiotów publicznych, dla których zarządzanie ruchem lub obsługa inteligentnych systemów transportowych stanowią inną niż istotna część ich ogólnej działalności.
	Podmioty, o których mowa w art. 43a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Ochrona zdrowia	Udzielanie świadczeń zdrowotnych i zdrowie publiczne	Podmiot leczniczy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.
		Laboratoria referencyjne UE, o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2371 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylecia decyzji nr 1082/2013/UE.
		Jednostki organizacyjne publicznej służby krwi, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi.
		Podmioty udzielające świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu art. 133 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
		Jednostki organizacyjne podległe lub nadzorowane przez ministra kierującego działem administracji rządowej – zdrowie.
		Urzędy obsługujące centralne organy nadzorowane przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

Finansowanie ZK – główna zmiana

Art. 26 – dodane:

4a. Środki finansowe z rezerwy celowej, o której mowa w ust. 4, mogą być przeznaczone na realizację przedsięwzięć związanych z zarządzaniem ryzykiem, reagowaniem w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej oraz usuwaniem jej skutków i odtwarzaniem zasobów, z uwzględnieniem planowanych działań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

4b. Środki finansowe z rezerwy celowej, o której mowa w ust. 4, mogą być przeznaczane na pomoc finansową udzielaną innym jednostkom samorządu terytorialnego na realizację przez te jednostki przedsięwzięć, o których mowa w ust. 4a.

Dodatek: drogi publiczne a zarządzanie kryzysowe

Art. 20h.

1. W sytuacji kryzysowej, jeżeli wymagają tego potrzeby obronności lub istotny interes bezpieczeństwa państwa, właściwy miejscowo wojewoda może, w drodze rozporządzenia porządkowego, po zasięgnięciu opinii zarządcy drogi, wprowadzić czasowe ograniczenia w korzystaniu z dróg publicznych, w tym czasowo wyłączyć je z ruchu. W tym celu właściwy miejscowo wojewoda może nałożyć na zarządcę drogi, zarządzającego ruchem oraz inne organy i podmioty, w zakresie właściwości ich działania, obowiązki zapewniające wykonanie tego rozporządzenia. (...)

Dziękuję za uwagę

Adrian Pokrywczyński

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH